

РАЗДЕЛ 11

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

Съгласно чл. 9 и чл. 148 (1) от Закона за водите, управлението на водите в Република България се осъществява на национално и басейново ниво.

11.1. УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО

Управлението на водите на национално ниво се осъществява от министъра на околната среда и водите, а в случаите, касаещи международни речни басейни - съвместно с министъра на външните работи.

За подпомагане на дейността му към Министерството на околната среда и водите се създава Висш консултативен съвет по водите.

Висшият консултативен съвет по водите включва представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на земеделието и храните, Министерството на икономиката, Министерството на енергетиката и Министерството на туризма, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерството на здравеопазването, Министерството на финансите, Министерството на вътрешните работи, Българската академия на науките, общините, юридически лица с нестопанска цел, имащи пряко отношение към водите, и други.

Министърът на околната среда и водите издава Правилник за устройството и дейността на Висшия консултативен съвет по водите.

Съгласно чл.10 от ЗВ държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопанските системи и съоръжения, се осъществява от:

- **министъра на регионалното развитие и благоустройството** - за водоснабдителни и канализационни системи и съоръжения на населените места и за предпазване от вредното въздействие на водите в границите на населените места;
- **министъра на земеделието и храните** - за хидромелиоративни системи и съоръжения и за предпазване от вредното въздействие на водите извън границите на населените места чрез Изпълнителната агенция по горите;
- **министъра на енергетиката** - за хидроенергийни системи и обекти;
- **министъра на околната среда и водите** - за водовземните съоръжения за минерални води, публична държавна собственост;
- **кметовете на общини** – за политиката, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопански системи и съоръжения - общинска собственост.

Министерският съвет определя държавната политика за отрасъла водоснабдяване и канализация (ВиК) като част от водостопанската политика на страната и Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България. Ведомството приема **Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България** за период не по-малък от 10 години, с която се определят основните цели, приоритетите, етапите и

необходимите средства и източниците на финансиране за изграждане и развитие на ВиК системите и за повишаване на качеството на ВиК услугите. Политиката в отрасъла „водоснабдяване и канализация“ се провежда от министъра на регионалното развитие и благоустройството и общинските съвети и кметовете на общини.

Интегрирането на политиката по водите и отрасловите политики във водния сектор се извършва от **Координационен съвет по водите**, включващ министъра на околната среда и водите (който е и председател), министъра на земеделието и храните, министъра на енергетиката, министъра на икономиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на здравеопазването, министъра на вътрешните работи, министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на образованието и науката или оправомощени от тях длъжностни лица, и представител на Националното сдружение на общините в Република България. Организацията и дейността на съвета се определят с правилник, приет от Министерския съвет.

Координационният съвет по водите:

- осигурява координацията на дейностите по разработването и изпълнението на плановете за управление на речните басейни и на плановете за управление на риска от наводнения, финансирането и изпълнението на програмите от мерки по чл. 156н и на мерките за постигане на целите за намаляване на вероятността и на неблагоприятните последици от наводнения по чл. 146к, ал. 2, т. 2;
- ежегодно до края на месец март обсъжда изпълнението на националните програми за плановете за управление на речните басейни и плановете за управление на риска от наводнения в отделните сектори и определя необходимите мерки, които министърът на околната среда и водите предлага за приемане от Министерския съвет;
- разглежда доклади от областните управители за състоянието на водната инфраструктура и резултатите от контролната дейност в областта.

Народното събрание приема **Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор**, с която се определят основните цели, етапи, средства и методи за развитие на водния сектор.

При управлението на национално ниво отделни ведомства имат определени функции, както е изброено по-долу:

Министерският съвет:

- предоставя концесия за добив на минерални води - изключителна държавна собственост;
- приема национални програми в областта на опазването и устойчивото използване на водите, ежегодни отчети и необходимите мерки за изпълнението им;
- разрешава ползване на води за целите на отбраната и сигурността на страната;
- определя ограничения в използването на водите при непредвидими или изключителни обстоятелства, засягащи отделни райони на страната;

- определя количеството минерални води за ползване от лечебните заведения за болнична помощ по мотивирано предложение от министъра на здравеопазването;
- определя тарифите за такси, събирани на основанията, посочени в този закон;
- предлага за одобряване от Народното събрание Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор;
- приема отраслови стратегии в съответствие с основните цели, определени в Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор;
- приема плановете за управление на речните басейни и плановете за управление на риска от наводнения и национални програми за изпълнението им.

Министърът на околната среда и водите:

- осъществява държавната политика за управление на водите;
- разработва и предлага за приемане от Министерския съвет Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор;
- предлага за приемане от Министерския съвет плановете за управление на речните басейни и плановете за управление на риска от наводнения;
- разработва национални програми в областта на опазването и устойчивото развитие на водите;
- утвърждава районите със значителен потенциален риск от наводнения;
- издава разрешителни за водовземане и/или ползване в предвидените в този закон случаи, както и режимни графици за водовземане от комплексните и значими язовири, определени с приложение № 1 от ЗВ;
- създава необходимата организация, осигурява финансирането и прави предложение за предоставяне на концеси;
- организира и ръководи мониторинга на водите;
- разработва политиката на държавата за двустранно и многостранно сътрудничество в областта на използването и опазването на водите;
- съгласува откриването на процедури за предоставянето на концесии за водностопански системи и съоръжения - публична държавна собственост;
- съгласува извършването на дейностите за извършване на сондажна и/или минна дейност в райони със значителни ресурси на подземни води по отношение на условията за ползване на водните обекти, съдържащи подземни води;
- утвърждава експлоатационни ресурси на находищата на минерални води и съставя водните им баланси;
- съгласува изпълнението на проекти от органите по чл. 10 от ЗВ, областните управители, кметовете на общини и научните организации, свързани с използването, опазването и защитата от вредното въздействие на водите;
- определя районите за басейново управление, които се отнасят към международен район за басейново управление;
- определя санитарно-охранителни зони на водоземни съоръжения за минерални води, на водоземни съоръжения, разположени в границите на националните паркове; на комплексните и значими язовири по приложение № 1 от ЗВ, използвани за питейно-битово водоснабдяване; в случаите, в които санитарно-

охранителната зона е разположена на територията на повече от една басейнова дирекция;

- определя уязвими зони за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници;
- определя чувствителните зони за опазване на водите от замърсяване с биогенни елементи;
- определя списъка на приоритетните и приоритетно опасните вещества;
- утвърждава методики за изследване на води в случаите, когато липсват български стандарти, както и методики за анализ на данните от мониторинга на водите;
- създава и поддържа контролно-информационна система за таксите;
- координира дейностите на органите по чл. 10 по отношение на използването на водите;
- разпределя функциите по стопанисване и поддържане на пунктовете и станциите по чл. 13, т. 2 от ЗВ;
- определя ограниченията за ползването на водите и водните обекти и специфични мерки за опазването им.

Министърът на околната среда и водите чрез изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по околна среда:

- провежда лабораторните и полевите изследвания за определяне на състоянието на водите;
- провежда мониторинга на водите на национално ниво, включително ръководи методически планирането на мониторинга и разясняване на резултатите;
- поддържа географска информационна система за водите на национално ниво;
- подготвя годишник за състоянието на водите;
- издава периодичен бюлетин за състоянието на водните ресурси на Република България въз основа на данните от проведения мониторинг на екологичното и химичното състояние на водите и данните за количеството на водите, предоставени от Националния институт по метеорология и хидрология при Българската академия на науките;
- създава и поддържа специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за водите.

Министърът на околната среда и водите чрез регионалните инспекции по околната среда и водите в границите на териториалния им обхват:

- провежда мониторинга на отпадъчните води;
- контролира обектите, формиращи отпадъчни води, включително пречиствателните станции на населените места, параметрите и изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води и комплексните разрешителни, издадени по реда на Закона за опазване на околната среда;
- контролира аварийните изпускания на отпадъчни води;

- поддържа база данни за извършения мониторинг, включително собствен мониторинг на титулярите на издадени разрешителни, за количествените и качествените характеристики на отпадъчните води и за контрол за състоянието на отпадъчните води;
- поддържа в актуално състояние списъците на обектите, които формират емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители.

Министърът на околната среда и водите чрез **директорите на дирекциите на националните паркове** в границите на територията на националния парк:

- контролира спазването на забраните и ограниченията в границите на санитарно-охранителните зони;
- осъществява наблюдение и контрол върху компонентите и факторите на околната среда, оказващи влияние върху състоянието на водите.

Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице участва в **Националния експертен съвет по устройство на територията и регионална политика** при разглеждане на:

- инвестиционни проекти за изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни и канализационни системи и съоръжения; хидроенергийни и хидротехнически системи и съоръжения; язовирни стени и съоръженията към тях; съоръжения за прехвърляне на води между речните басейни; съоръжения за защита от вредното въздействие на водите; пристанища, вътрешни водни пътища и подводни депа за драгажни маси;

11.2. УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ НА БАСЕЙНОВО НИВО

11.2.1. Райони за басейново управление

Управлението на басейново ниво в обхвата на една или няколко водосборни области се осъществява в съответствие с държавната политика по водите от басейнови дирекции за управление на водите.

Районите на речните басейни се определят от естественото разположение на вододелите между водосборните области на една или няколко основни реки на територията на Република България. Речните басейни не следват административно-териториалното деление на страната и са основа и за управление на околната среда на басейнов принцип.

Когато район за басейново управление включва трансгранично водно течение, този район се отнася към международен район за басейново управление. Управлението на водностопанските системи се извършва на технологичен и басейнов принцип в съответствие с условията на разрешителните за ползване и опазване на водите и водните обекти.

Съгласно чл. 152 от ЗВ в България са определени следните райони за басейново управление на водите:

- Дунавски район с център Плевен - обхващащ водосборните области на реките Искър, Ерма, Нишава, Огоста и западно от Огоста, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом и Дунавски Добруджански реки и водите на река Дунав;
- Черноморски район с център Варна - обхващащ водосборните области на реките, вливащи се в Черно море от северната до южната граница, включително вътрешните морски води и териториалното море;
- Източнобеломорски район с център Пловдив - за водосборните области на реките Тунджа, Марица, Арда, Бяла река и
- Западнобеломорски район с център Благоевград - за водосборните области на реките Места, Струма и Доспат.

Карта № 1 Райони за басейново управление в България

Границите на районите минават по вододелите на водосборните области на реките в обхвата на държавната граница. В случаите, когато подземните води не следват конкретен речен басейн, те се идентифицират и със заповед на министъра на околната среда и водите се присъединяват към най-близкия и най-подходящия район с басейново управление.

11.2.2. Органи за басейново управление

Управлението на водите на басейново ниво се осъществява от басейнови дирекции към Министерство на околната среда и водите и басейнови съвети. Директорът на басейновата дирекция провежда държавната политика за управление на водите на басейново ниво. Дейността на басейновите дирекции се координира и контролира от Министерството на околната среда и водите.

Директорът на басейнова дирекция:

- установява границите на водите и водните обекти - публична държавна собственост, съвместно с техническите служби на общините и службите по геодезия, картография и кадастър;
- разработва: плана за управление на речния басейн; предварителната оценка и плана за управление на риска от наводнения;
- издава разрешителните по Закона за водите;
- планира и участва в провеждането на мониторинга на водите, обобщава и анализира данните, включително на валежите и на нивата на повърхностните и подземните води; за химичното и екологичното състояние на водите; на отпадъчните води;
- поддържа специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за водите и води регистри;
- събира таксите за разрешителните;
- разработва програми от мерки за подобряване, опазване и поддържане състоянието на водите;
- определя повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, съгласувано с директорите на регионалните здравни инспекции;
- определя водите за обитаване от риби и черупкови организми;
- стопанисва водите - изключителна държавна собственост, които не са предоставени на концесия;
- определя санитарно-охранителните зони около съоръженията за питейно-битово водоснабдяване;
- съставя водните баланси, с изключение на балансите на находищата на минерални води;
- провежда общественото обсъждане на плановете за управление на речните басейни;
- пломбира водомерите за отчитане на използваните водни количества от подземни води и проверява показанията им, както и показанията на измервателните устройства за повърхностните води и за съоръженията за заустване на отпадъчни води;
- издава периодичен бюлетин за състоянието на водите;
- създава и поддържа база данни за извършения от басейновата дирекция контрол и контрола, извършен по този закон от други лица, оправомощени от министъра на околната среда и водите;
- приема изградените съоръжения за подземни води, предназначени за водовземане;
- осъществява сътрудничество с компетентните органи за басейново управление и за управление на риска от наводнения на други държави в съответствие с държавната политика за двустранно и многостранно сътрудничество и след съгласуване по нормативно установения ред в международни райони за басейново управление;
- извършва оценката на състоянието на водните тела;
- издава предписания в рамките на компетентностите си по Закона за водите;

➤ издава становище за допустимост на инвестиционни намерения за съответствието им с плана за управление на речния басейн и плана за управление на риска от наводнения.

➤ Директорът на басейнова дирекция или оправомощено от него длъжностно лице участва в областните, общинските или районните съвети по устройство на територията, като представя писмено становище на басейновата дирекция в случаите, в които се разглеждат: инвестиционни проекти за изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни и канализационни системи и съоръжения, включително пречиствателни станции за питейни или за отпадъчни води, хидроенергийни и хидротехнически системи и съоръжения, за които са издадени разрешителни по реда на този закон, включително и за защита от вредното въздействие на водите; устройствени планове за територии, включващи пристанища, плажове и пясъчни дюни и свързаната с тях акватория.

Басейновият съвет е държавно-обществена консултативна комисия за подпомагане дейността на басейновата дирекция. Той включва представители на държавната администрация, териториалната администрация, водоползвателите и юридическите лица с нестопанска цел в обхвата на басейна, както и представители на научни организации, имащи отношение към водните проблеми. Дейността, структурата, организацията на работа и численият състав на басейновия съвет се определят с Правилник за дейността, организацията на работа и състав на басейновите съвети (ДВ. бр.10/29.01.2002г.), издаден от министъра на околната среда и водите.

11.2.3. Органи за управление на водите в Източнбеломорски район

Органите за управление на водите в Източнбеломорски район са директорът на Басейнова дирекция „Източнбеломорски район“ и басейновият съвет към Басейнова дирекция „Източнбеломорски район“.

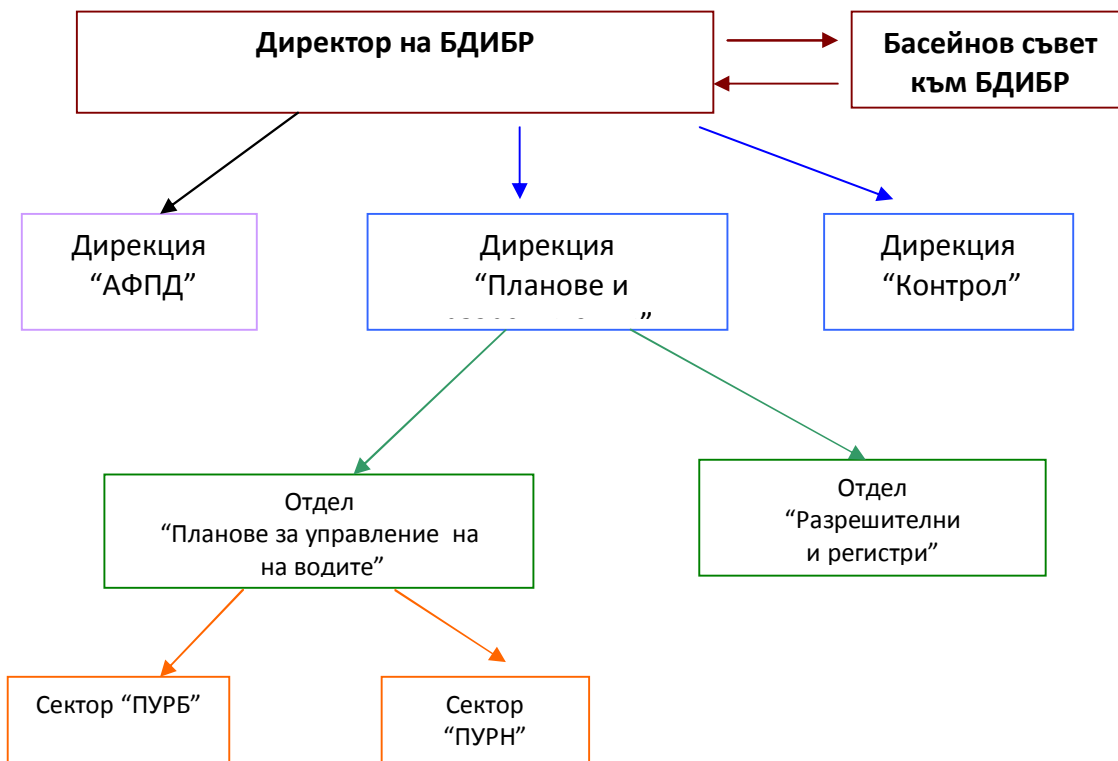
Басейнова дирекция „Източнбеломорски район“ е създадена на основание чл. 154 (1) от ЗВ със Заповед № РД-27/17.01.2002 година на Министъра на околната среда и водите, публикувана в ДВ бр.9 от 25.01.2002 година. Дейността, организацията на работа и състава на басейновите дирекции се определят с Правилник, публикуван в ДВ, бр.7 / 21.01.2011, изм. и доп. ДВ, бр. 58 / 31.07.2012 година.

Басейновата дирекция е администрация, която подпомага директора на басейновата дирекция при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му и извършва дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица. Администрацията на басейновата дирекция е обща и специализирана. Общата администрация е организирана в дирекция "Административни, финансови и правни дейности" (АФПД). Специализираната администрация е организирана в две дирекции: дирекция "Планове и разрешителни" и дирекция „Контрол“. Дирекция „Планове и разрешителни“ се състои от два отдела – отдел „Планове за управление на водите“ и отдел „Разрешителни и регистри“. Отдел „Планове за управление на водите“ има два сектора – сектор „Планове за управление на речните басейни“ (ПУРБ) и сектор „Планове за управление на риска от наводнения“ (ПУРН).

Към БДИБР са създадени и регионални бюра в градовете Пазарджик, Смолян, Кърджали, Хасково, Сливен и Стара Загора.

Фигура № 1 Структура на Басейнова дирекция „Източнбеломорски район“

Карта № 2 Местоположение на централен офис и регионални бюра на БДИБР

